

Spomenica.

Nato se je prebral koncept spomenice, ki jo je pripravilo za sejo vodstvo poverjenstva.

Tov. poverjenik otvori generalno debato, katere so se udeležili skoro vsi predsedniki in pokazali razpoloženje učiteljstva. Po specijalni debati, ki je trajala do 11:30 je bila spomenica z nekaterimi izpremembami soglasno sprejeta.

Sklepi: Spomenica naj se osebno izroči g. banu Dravske banovine, pošlje centralni upravi in naprosi dnevno časopisje, da jo priobči.

2. Zbera naj se statistični podatki o delovanju učiteljstva v šoli in pri izobraževanju naroda kar bo konkretno zavrnilo očitke, iznešene na naslov učiteljstva.

Poročilo tajnika.

Tajnik tov. Kobal je obširno poročal o delu poverjenstva in o dogodkih, ki so se izvršili po zadnji seji širjega sosveta 9. novembra 1930. V svojem poročilu omenja realizacijo sklepov zadnje seje, delovanje odsekov, ki jih je pri poverjenstvu 12; delovanje izvršnega odbora v Beogradu, govori o materialnem položaju, stanarini in kurivu, o uradniškem zakonu in pravilniku k zakonu o narodnih šolah. Navzoči so vzeli poročilo z odobravanjem na znanje.

Poročilo blagajnika

je podal tov. poverjenik, ker je bil tovariš Grum zadržan zaradi bolezni. Priporočila uporabo tiskovnega in obrambnega sklada za honoriranje stanovsko-idejnih člankov v „Učiteljski Tovariš“. Širji sosvet da v tem slučaju glavnemu blagajniku poverilo, da najde primerne in dopustne virov, ki se naj uporabijo v ta namen. Izvršnemu odboru je treba plačati po 5 Din od vsakega člana za Dački dom. Blagajniki naj redno nakazujejo prispevke. Opozarja na sklep pokrajinske skupščine glede starih dolžnikov in zamudnikov. Sklep:

Onim sreskim društvom, ki ne poravnajo svojih obveznosti do 1. marca 1931., se v smislu sklepa pokrajinske skupščine v Novem mestu brezpogojno ustavi pošiljanje stanovskih listov.

Učiteljska gospodarska poslovalnica.

O njej je poročal njen predsednik tov. Hren. Podal je finančni efekt njenega poslovanja in ugotovil, da se posluhuje komaj ¼ vsega članstva. Društva naj skrbijo, da se vendar enkrat uredi članstvo. Navaja posamezna društva in stavi za zgled logaško društvo, katerega člani so vsi v tej zadrugi. Ostala društva, posnemajte! Računski zaključek in kratka pojasnila pošlje UGP vsem društvom.

Učiteljska domova v Ljubljani in v Mariboru.

O prvem je poročal načelnikov namestnik tov. Štravs ter navduševal navzoče, naj se spominjajo ob vsaki priliki svojih domov. Mislimo vendar enkrat tudi nase in delajmo sebi v prid, da se uresničijo dolgoletne naše želje.

O drugem je poročal tov. Hren kot njegov predsednik. Govoril je o premoženju doma in o gospodarski akciji, ki daje lepe dobičke. Njej dolgujemo zahvalo za ¼ vsega imetja. Upa, da bo dom v Mariboru kmalu realiziran.

Vtisi z zabavnega večera.

Zarko razsvetljena dvorana, naval prijateljev in znancev iz mladih let, Švarov jazz-band z vedno ponavljajočim se »Gardeoffi-cirjem«, svila, dekolteji, pogrnjene mize, za mizami debate, za vsako debato Steblovnik.

Ena družina, ena žalost, eno ogorčenje. In zbor, ta naš pevski zbor! Čutil je z nami in je v program izvil vse, kar nas teži. Če namenoma ali ne, ne vem. Vem pa, da je bil z nami nih misli. In se to sem spoznal, da se da z pesmijo, kakšenkrat več povedati, kot z dolgimi govori.

»Bolest je kovač za moje sreče...« S tem je prišel in povedal, da nas udarci bole, ker niso pravični in ker jih nismo zaslužili.

V drugo pesem programa je izvil tolažbo vseh ponižanih in razžaljenih.

»Saj smo prebili sedem let, prebili sedem hudih let...«

No, prenesli bomo tudi ta udarec, ko smo jih že toliko, odkar živi učiteljski stan. Ne bo nas strlo!

Ali vendar — jezi nas, če pomislimo, kdo je, ki nas napada in se vmešava v naše notranje posle. In kakor da zaslužio pevci naše misli, zapoje:

»Kdo pa tisti so štrkljači...?« Ta pesem vzbudi našo jezo. Saj res, kdo pa je, ki si upa?

Treba jim bo dopovedati, da ne gre tako. Treba jih bo prepričati, da škodijo s takimi nastopi ne nam, temveč tudi sebi in vsemu delu sploh. Ogorčenje se širi in večja in išče izhoda. Kam bi z jezo, nad kom bi jo izlil? In pove pevski zbor:

»Skoči brate na medveda! Pa zakaj?... Ukradel nam je pol ugleda.«

Poverjenik pripominja, naj učiteljstvo razmisli o domovih na svojih zborovanjih in pošlje predloge, ki nam bodo dobrodošli.

Samopomoč otrok učiteljev in učiteljic.

Tov. Kocijančič je referiral o delu odseka za »Samopomoč otrok učiteljev in učiteljic«, ki je sestavil pravila. Iz njih navaja nekatera določila. Upa, da se bo v kratkem vršil ustanovni občni zbor. Doslej so prijavi starši že nad 200 otrok za zavarovanje.

Tov. poverjenik se referentu in vsem članom odseka zahvali za njih uspešno delo in želi novemu društvu kar največ uspeha.

O pevskem zboru UJU

je poročal po pooblastilu predsednika tov. Fran Kotnik iz Središča. Predsedniki okrajnih učiteljskih društev so dobili tipkano poročilo.

Sklep: Društva naj se izjavijo, ali naj se sprejme pevskega odbora kot odsek poverjenstva, kakor je to naročila pokrajinska skupščina.

Banovinska šolska razstava.

Pov. Skulj omenja banovinsko šolsko razstavo in da predsednikom nekaj podatkov.

Sklep: Razstava se priredi le tedaj, če bo državna skupščina UJU v Ljubljani in če bo odobrena v banovinskem proračunu predlagana podpora.

Samostojni predlogi.

Tajnik tov. Kobal prečita poslance samostojne predloge, ki jih je poslalo Učiteljsko društvo za Maribor levi in desni breg. Sklepi:

1. Predsedstvu SKJ naj se pošlje zahvala za intervencijo na pristojnem mestu v svrhu izboljšanja našega materialnega položaja.

2. O izvenšolskem delu učiteljstva naj se sestavi statistika. Na vse šole se pošlje primerna tiskovina.

3. Glede kuriva naj se obrne poverjenstvo na pristojna mesta in potom Izvršnega odbora UJU na ministrstvo, da se določi točna množina.

4. Učni čas višjih letnikov učiteljic naj se zniža in učenci razbremenijo. Zato ravno je bil ustanovljen 5. letnik.

5. Ministrstvo prosvete naj se naprosi, da izpremeni svoj odlok glede premeščenja učiteljstva in nadomeščanja obolelega učiteljstva ter pusti v veljavi § 117., točka 12. zakona o narodnih šolah.

6. Glede plačevanja davka na kuluk se poverjenstvu naroča, da pošlje vlogo na pristojno mesto in prosi, da računovodstvo odteguje ta davek v obrokih.

Slučajnosti.

Pri teh je stavljal tov. Pleskovič predlog, naj izvršni odbor v Beogradu posreduje pri ministru prosvete, da hitreje rešuje prošnje za priznanje položajne plače. Pri tem naj se uvaža načelo, da se rešujejo prošnje po vrstnem redu kakor so dospele, ako so seveda pravilno opremljene. Sprejeto!

Ker ni bilo več predlogov, se je poverjenik zahvalil vsem članom širjega sosveta in referentom za sodelovanje na seji in jo zaključil ob 14. uri.

Udruženje jugoslovenskega učiteljstva — poverjenstvo Ljubljana, dne 4. februarja 1931.

Andrej Skulj, Josip Kobal, poverjenik, tajnik.

Ne vem, ali so pevci res peli drugi verz tako, kot je tu navedeno, ali pa se je le meni tako zdelo...

Pa nič ne! Če ni bilo tako, je bilo pa podobno.

Glavno je, da nam je zbor govoril iz srca!

In smo si nalili kozarce in trčili in izpili. Slovenska sentimentalnost nam je zalila srce.

»Po vodi plava, po vodi plava, ena ladja pisana...«

je zbor zapel in splaval z našim čuvstvom v mir in pokoj.

Kazalec na uri je dirjal in dirjal.

Ura je bila že pozna, ko sem odjadril domov.

Hodim mimo razsvetljenih lokalov. Iz lokalov se usuvajo ljudje podobni kakor jajce jajcu. Na obrazu smeh, v žepu žalost. Sami uradniki...

Ko jih zagledam, mi je kakor da vidim sebe.

In se domislim zadnje pesmi, ki nam jo je naš zbor zapel:

»Tolaži se ljubi moj sin, saj nisi edini trpin...«

J. Ribičič.

† Tovarišu Jakobu Kovačiču v spomin!

Krasna zimska nedelja 18. januarja 1931! Žalostna pesem zvonov romarske cerkve pri Sv. Trojici v Slov. goricah se je razlegala in naznanjala, da je nastopil tovariš učitelj-veteran Jakob Kovačič svojo zadnjo pot.

Ogromna množica ljudstva od blizu in daleč se je zbrala, da izkaže dragemu pokoj-

V obrambo ugleda in časti učiteljstva.

ODKRITA BESEDA.

Da se izognemo nepravilnemu tolmačenju spomenice, ugotavljamo sledeče:

Spomenica nima niti najmanjše tendence za ustvarjanje kakih vzemirjenj in ni negativna, temveč je pozitivna in konstruktivna že v svojem hotenju pokazati na vzroke, neuteemeljenost in posledice kritike učiteljskega dela. Tudi je imela namen zaščititi učiteljstvo, ki se dobro zaveda svojih dolžnosti in jih tudi točno vrši, pred neupravičenimi obdolžitvami, kakor so bile objavljene v listih in katere so ustvarile javno mnenje, kakor bi učiteljstvo ne bilo na svojem mestu in da je bila vsled tega kritika v banskem svetu potrebna in upravičena.

Učiteljstvo, ki je samo — iz lastne inicijative — spoznalo važnost, potrebo in dalekosežnost dela, ki mu ga nalaga novi zakon o narodnih šolah in je poleg drugih pozitivnih priprav za to delo pričelo z izdajanjem »Prosvete« v svrhu pravilnega pojmovanja in orientacije dela med najširšimi plastmi naroda, to učiteljstvo je dalo s spomenico le izraz svojemu presenečenju, da se njegovo delo s pavšalno in maskirano kritiko skuša ovirati in onemogočiti že takrat, ko se njegovo trenutno delo novih smeri nahaja šele v razvoju.

S spomenico ni učiteljstvo pokazalo demonstrativnega nagnjenja, tudi ni zahtevalo in kljub vsemu ne zahteva ničesar drugega kot to, da se z ugotovitvijo njegovih upravičenih želj za bodoče odstranijo vse ovire, ki se bodisi naravno, bodisi umetno ustvarjajo, hoteč preprečiti ali omejiti njegovo novo udejstvovanje v šoli in izven šole. In ker niso s tem tangirani le interesi učiteljskega stanu, temveč tudi narodovi, smo prepričani, da smo s spomenico stopili na pozitivno pot s ciljem konsolidacije in konstruktivnega dela.

Z ozirom na objavo debate banskega sveta o učiteljstvu brez omenitve konkretnih slučajev v dnevnih listih, kar je zelo škodilo službenemu ugledu in stanovski časti učiteljstva, smo prejeli nižje podane izjave:

Poverjenstvo je prejelo, še preden je sploh obvestilo centralo o nastalem položaju od izvršnega odbora UJU, z ozirom na objavo, ki jih je isti čital v »Učiteljskem Tovarišu« sledečo brzojavko:

— Od centralnega odbora UJU: Jugoslovenskom Učiteljskom Udruženju.

Ljubljana.

Beograd, 5. februarja 1931.

Izvršni odbor solidariše se sa spomenicom donetom od vašeg širjeg saveta od 1. februara ove god. i o njoj će biti reči na sednici i u »Narodnoj Prosveti«.

Predsednik UJU, M. Rabrenović.

—s Zveza državnih nameščenecv in upokojencev v Ljubljani.

V Ljubljani, dne 7. februarja 1931.

IZJAVA.

Odbor Zveze državnih nameščenecv in upokojencev v Ljubljani je na seji 7. februarja 1931. soglasno sklenil podati sledečo izjavo:

Odbor Zveze državnih nameščenecv in upokojencev

izjavlja v imenu vseh včlanjenih strokovnih organizacij državnega uradništva ne glede na stroko, da v polnem obsegu

odobrava stališče Udruženja jugoslovenskega učiteljstva poverjenstva v Ljubljani, kakor je izraženo v spomenici od 1. februarja 1931. o obrambi učiteljskega stanu zoper napade na njegov službeni ugled, izrečene ob prvem zasedanju banskega sveta Dravske banovine,

ugotavlja, da so bili vsi očitki izrečeni docela pavšalno in brez kakršnegakoli poizkusa, s konkretnimi primeri jih dokazati,

smatra za potrebno, da se slični napadi, ki bi se v bodoče mogli ponoviti tudi proti katerikoli drugi stroki državnega službenstva, ki v težkih razmerah vestno vrši svojo službo, onemogočijo,

izraža neomajne simpatije vseh včlanjenih organizacij učiteljstvu in mu

zagotavlja vso pomoč in podporo.

Odbor Zveze državnih nameščenecv in upokojencev v Ljubljani

prosi v imenu vseh včlanjenih organizacij kraljevsko vladu, naj službeno ves stan državnega nameščenstva v bodoče zaščiti pred vsakim poizkusom pavšalnega sumničenja ker se s tem vsem državnim službencem javno pred vsem narodom jemlje ugled.

Za odbor:

Načelnik: Tajnikov namestnik: Lilleg, s. r. Fakin, s. r.

Ta izjava nas posebno veseli, ker izpodbija očitke, »da ostalo uradništvo zaviđa učiteljstvu plače«.

—s Prejeli smo v objavo:

JUGOSLOVENSKI ŽENSKI SAVEZ.

Jugoslovenski ženski savez ugotavlja, da so bile po očitkih in obtožbah, ki so jih izrekli nekateri gg. člani banskega sveta na prvi seji banskega sveta o učiteljstvu predvsem prizadete učiteljice. Izjave gospodov članov banskega sveta so izzvale ne samo med učiteljicami, nego med vsem slovenskim ženskim neprijeten vtis. Obdolžili so po krivici stan, ki to najmanj zasluži.

V JZS včlanjena društva konstatirajo, da so našla vedno največjo oporo v svojih članicah učiteljicah, ki pri vseh društvenih aktivnostih sodelujejo. Opozarjamo samo na »Kolo jugoslovenskih sester« ki ima po deželi nad 30 podružnic, katere najbolj uspešno delujejo v kulturnem, socialnem in nacionalnem pravcu ravno v onih krajih, kjer se udeležujejo kot glavne delavke učiteljice. Res je, da širša javnost tega tihega dela ne opazi ker se vrši često v skromni obliki in ker reprezentančne funkcije nosijo navadno žene, ki so v družabnem življenju na vidnejšem mestu in zato žanjejo tudi večje priznanje.

Kdor pozna naše razmere po deželi, ve, da so učiteljice vedno delale in delajo v očiščinih, ki so zelo težke; često nimajo niti najelementarnejših pogojev za obstoj (stanovanja, hrane itd.); poleg tega jih hočejo pogosto lokalni faktorji, ki se razlikujejo po svojem mišljenju, vpreči za svoje sebične svrhe, a ne za splošno dobro.

Če so hotele delati stvarno in nepristransko, so jih ubili duševno, še več, celo njihova gola eksistenca je bila čestokrat ogrožena. Obžalovanja vredni izpad članov banskega sveta je bil samo jasan odmev prošle dobe, ko so razni strankarji smatrali učiteljice za svoje hlapec in priganjače, a prepričane smo, da bi trditve gg. članov banskega sveta ne mogle obstati pred objektivno kritiko.

Kot soustanovitelj tukajšnje Posojilnice si jo vodil skozi 32 let, dokler niso tvoje moči opešale. Cele skladownice skrbno popisanih knjig v zadrugi pisarni pričajo o tvoji marljivosti in vestnosti. Dolgo vrsto let si bil tajnik domačega gasilnega društva, katero je priznalo tvoje nesebično delovanje s tem, da te je imenovalo svojim častnim članom. V našem učiteljskem društvu si bil dolgoletni neumorni odbornik in blagajnik. Bil si nam ljubezniv in iskren tovariš. S svojo veselostjo in humorjem si nam pomagal lajšati bremena, kateri nam nalaga naš težek poklic... Kako hitro so nam minile urice v tvoji prijetni družbi. Skoraj ne moremo verjeti da si nas za vedno zapustil.

Ko si bil po več kot 40 letnem službovanju upokojen, nisi prenehal z delom. Zadnje svoje moči si še posvetil novozgrajeni svobodni in ljubljani Jugoslaviji. Dalje si še vodil Posojilnico, ustanovil si Čitalnico, ognjišče kulturnega in prosvetnega dela za tukajšnje okolice, bil si član gerentskega sveta trške občine. VJ. Vel. kralj je priznal tvoje zasluge ter te odlikoval s srebrno kolajno za civilne zasluge. Celotno tvoje življenje je bil en sam delaven dan.

Usoda ti ni priznala s svojimi udarci. Dvakrat si stal ob mrtvaških odrih družice svojega življenja. Kravalo je tvoje očetovsko srce ko si prejel z bojišča pretresljivo sporočilo da je sovražnikova krogla ugasnila luč življenja tvojemu ljubljensmu sinu Mirku. A vse si prebolel. V delu za blagor naroda si iskal in našel uteho. Tragična je bila jesen tvojega življenja. In šele rešiteljska smrt je napravila konec tvojemu trpljenju. Našel si mir, katerega v življenju nisi poznal. Dragi prijatelj in tovariš! Odpodij se, kajti delal in trpel si mnogo. Vsemogočni ti bo plačnik za vse, kar si dobrega storil.

Tudi Tvoje naročilo pri UGP pripomore, da pridemo čimpreje do Učiteljskih domov!

Dejstvo, da je nameščenih več učiteljevega učiteljev, šoli nikakor ni v kvar, saj je predvsem vzgoja tisto polje udejstvovanja ženinca, kjer je ona najprimernejša delavka. Kjer pravilno cenijo važnost ženskega dela, dajejo celo prednost ženi. Ona ni samo na mestu, kjer se mora vestno vršiti stanovska dolžnost, temveč dela tudi preko tega v gospodinskih šolah in tečajih, sploh povsod, kjer gre za izobrazbo žensk. Ljudstvo ceni to delo in ga upošteva ter z veseljem in zadovoljstvom gleda na učiteljico, ki dela v njegovi sredi, povsod, kjer ni vpliva neodgovornih faktorjev.

Poleg tega so izrekli gg. člani banskega sveta očitke proti omoženim učiteljem. Ti očitki bodo takoj brez pomena, ako se bo pri nameščenju postopalo strogo po zakonu in se oziiralo predvsem na kvalifikacijo in službena leta, torej na ono, kar je bistveno. Najskrajnejša želja vsega vestnega učiteljskega sveta in tudi slovenskega ženstva je, da se odklanja vsaka protekcija.

JZS zavrača ponovno obtožbe in očitke gg. članov banskega sveta o učiteljih ter prosi merodajne faktorje, naj to važno delo, ki ga one vrše med narodom, upoštevajo, kakor zasluži, ter posredujejo, da se med članke banskega sveta imenuje tudi zastopnica slovenskih učiteljic.

Predsednica: Fr. Tavčarjeva.

Tajnica: Cirila Štebijeja.

V JZS včlanjena društva: Društvo magistralnih uradnic v Ljubljani. — Društvo slovenskih učiteljic v Ljubljani. — Klub Primorsk v Ljubljani. — Kolo jugoslovenskih sester v Celju. — Kolo jugoslovenskih sester v Ljubljani. — Konzorcij „Ženski svet“ v Ljubljani. — Mariborsko žensko društvo. — Splošno žensko društvo v Ljubljani. — Slovenska krščanska ženska zveza v Ljubljani. — Telesno-kulturno društvo „Atena“. — Ženski Pokret v Ljubljani.

— Izjava solidarnosti. Belokranjsko učiteljsko društvo, zbrano na zborovanju v Črnomlju dne 7. februarja 1931, soglasno izjavlja popolno solidarnost z vsemi ukrepi ljubljanskega poverjeništvaja UJU v obrambo časti našega stanu proti neosnovanim izpadam nekaterih članov banskega sveta Dravske banovine na prvem zasedanju. Zahtevamo, da pojasni poverjeništvaja na merodajnih mestih težki položaj učiteljstva, če se mu krati potrebni ugled za njegovo uspešno udejstvovanje na izvenšolskem polju v smislu zakona o narodnih šolah in statuta o šoli KJ. Občutek imamo, da se hoče s takimi pavšalnimi trditvami ubiti med narodom zaupanje do našega stanu, katerega si je privzel zakonodajalec, v svesti si njegove moralne sile, idealizma in nesebičnosti, h graditvi nove Jugoslavije. Besede nekaterih banskih svetnikov izgovorjene pri proračunski debati, so za naš stan novo razočaranje, ki lahko zatre v posamezniku ideale in smisel za plodonosno konstruktivno delo. Vsem članom banskega sveta ki so zastavili svoj vpliv in besedo za čast našega stanu, izrekamo priznanje s pripombo, naj se šolsko vprašanje ne rešuje zgolj z vaškega obzorja, zakaj le od stvarne kritike je odvisen uspeh našega in njihovega dela.

Za odbor belokranjskega učiteljskega društva: Ljublj. Matko, t. č. preds. Dolenc, t. č. tajnik.

—s Učiteljsko društvo za brežiški srez je na svojem zborovanju 7. februarja 1931, na Vidmu soglasno in v velikim odobravanjem potrdilo „Spomenico“, ki jo je sestavil širši sosvet UJU 1. februarja 1931. v Ljubljani ter poziva našo eksekutivno — poverjeništvaja — da zastavi vse, kar je možno, v varstvo naše časti in ugleda ter z vsemi sred-

stvi odbije obdolževanje našega stanu v korupcijah, od katerih smo se tega najmanj nadejali. — S statistiko o izvenšolskem delu učiteljstva tukajšnjega sreza bomo zavrili očitke onih ljudi, ki jih iznašajo pavšalno, brez konkretnih navajanj in dokazov.

Splošne vesti.

Kritika dela organov in oblasti. Listi so svoječasno objavili: »Predsednik ministrskega sveta, general Peter Zivković je dobil z raznih strani poročila, da se v tisku ne sme kritizirati delovanje javnih organov države, ne, banovinske in občinske oblasti. Pooblaščenim smo objaviti: Z nobenim zakonom in tudi po tiskovnem zakonu ni prepovedana objektivna kritika dela in ponašanja organov oblasti, marveč je vsakomur svobodno, da lahko potom tiska svobodno kritizira in opozarja na nepravilnosti vsakega organa oblasti, seveda pod osebno odgovornostjo za resničnost svojih navedb. Gospod ministrski predsednik je izdal potrebna navodila za pravilno uporabo in izvajanje tiskovnega zakona.«

— Številnih dopisov o debati banskega sveta, ki smo jih prejeli ne moremo priobčiti takoj, temveč jih razporedimo po potrebi in porazdelitvi poedinih vprašanj, ki bodo dokazovala in ovračala iznešene trditve proti učiteljstvu. Ovine, ki se stavijo učiteljstvu pri izvrševanju dela v šoli ali izven šole pri narodno izobraževalnem delu, so dragocen material, ki ga bo poverjeništvaja tudi na merodajnih mestih uporabilo. Dopisnike pa prosimo potrpljenja, ker mora list prinašati le to, kar je skupno odobreno.

— Zakaj je prinesel »Učit. Tovariš« v predzadnji številki le ponatisek prosvetne debate v banskem svetu brez komentarja, to vprašujejo nekateri člani. (Na nečlane se ne oziiramo!) Vsem onim, ki so stavili tozadevna vprašanja sporočamo, da je bil to sklep seje, ki je bila mnenja, da ne smemo v tako važnih slučajih nastopati poedino, temveč skupno in soglasno.

PLES „GRAFIKE“

v soboto, 14. februarja v Kazini.

Godba Dravske divizije
Začetek ob 20. uri
VSTOPNINA Din 15.—
Dostojne maske dobrodošle!

— Stališče omoženih in samskih učiteljic. Učiteljice smo bile načelno vedno proti celibatu nikakor pa se ne moremo strinjati s tem, da bi se v imenu principa godila komurkoli krivica. Tako n. pr. ne gre, da bi omožene učiteljice uživale kakršnekoli predprave ali ugodnosti na škodo samskih. Zavezujemo se za pravico učiteljice matere do dopustov itd., ne sme pa se to goditi na ta način, da bi pri tem samske učiteljice kakorkoli trpele. V prvi vrsti apeliramo na tovariški čut, ki edini zamore na vsaki šoli ohraniti dobre razmere. Še bolj krivične so predprave, ki jih uživajo poročene učiteljice

domovine T. G. Masaryku. Na pročelju tega hrama kulture in prosvete se danes blišči nazivna vhodna tabla z napisom moža, ki nas naj opominja na delo in železno voljo ter na težke čase, ki jih je moral žrtvovati svoji veliki ideji, namreč svobodo tlačenim malim slovanskim narodom v avstro-ogrskem jarmu. K tej svečanosti so prihiteli visoki zastopniki in prijatelji češkoslovskega naroda in predvsem njenega prezasluznega predsednika T. G. Masaryka.

Ker je bil šoli v Zgornjem Tuhinju podeljen z odlokom ministrstva prosvete na prošnjo lokalnih faktorjev naziv T. G. Masaryka, se je na Svečnico ob 11. uri dopoldne vršila z ozirom na podelitev naziva tukajšnji šoli velika svečanost, katere so se udeležili gospod ing. Ševčík konzul Češkoslovske republike kot zastopnik prezidenta češkoslovske države gospoda T. G. Masaryka, njegova gospa soproga, gospod ataše češkoslovskega konzula iz Ljubljane Jan. Ev. Novak s svojo gospo soprogo, zastopnik prosvetnega oddelka kraljevske banske uprave Dravske banovine gospod banski šolski nadzornik Fortunat Lužar, gospod sreski načelnik iz Kamnika dr. Ogrin, gospod sreski šolski nadzornik Gustav Lukežič iz Kamnika, predsednik županske zveze gospod Nandje Novak iz Vrhopolja, gospod župan Tuhinjske občine in predsednik krajevne šolskega odbora iz Laz A. Burkelja in ostali lokalni faktorji.

Šola, čeprav ne baš v najboljšem stanju, se je oblekla v nadvse svečano oblačilo ter v njej sprejela visoke zgoraj navedene zastopnike.

Točno ob 11. uri dopoldne in to na Svečnico so prišli visoki predstavniki tu in izomskih oblasti. Pred šolo, ki je bila z vencem tako okrašena kakor kak nevestica, raz katere so plapolale državne trobojnice,

Najmodernejše

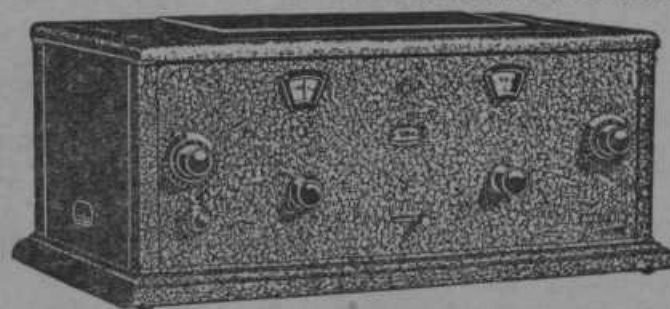
Najpopolnejše

Najsolidnejše

Cel svet igra in poje za Vas!

Kratki valovi 20-50 m. Normalni valovi 200-600 m. Dolgi valovi 600-3000 m

RADIO LJUBLJANA, MIKLOŠIČEVA C. 5.

S štirielektronskim univerzalnim aparatom
«Radione» za popolno priključek na izmen. tok
dobite vse oddajne postaje sveta: Evropo — Azijo, Afriko — Ameriko in Avstralijo — — — —
Zahtevajte takoj ponudbo za ta nedosegljivi aparat!

pri nameščenju. Če se oziira na to, da prideta učitelj in njegova žena učiteljica v isti službeni kraj, je popolnoma v redu. Urediti pa se mora tako da se nikogar ne zapostavlja. Večkrat se zgodi, da dobijo učiteljice, ki so omožene z odvnetiki, sodniki, inženjerji itd. in ki so mnoge celo brez otrok, nameščenje v kraju, kjer deluje mož, pred samskimi učiteljicami, ki imajo veliko več službenih let. V današnji brezposelnosti je naravnost krivično, da dobro situirani možje sploh dopuščajo, da jim žene plačuje država. To nikakor ne gre, da bi v tako zvanih boljših slojih veljala učiteljska plača samo za pribojšek. Smo za svobodo udejstvovanja žene, toda v današnji gospodarski krizi in brezposelnosti naj bi pač merodajna oblast preiskala socialni položaj poročenih učiteljic in to zlasti pri namestitvah. Če se izkaže, da so možje dobro situirani, naj se jim izplača eventuelno kaka odpravnina in naj se jih odpusti. Če se jim razmere poslabšajo, se pa itak lahko dajo zopet reaktivirati. Nikakor pa ne gre, da bi morale zaradi takih učiteljic čakati na službo one učne moči, ki so se naravnost pristradale do izpitov. Tudi to ni v redu, da imajo učiteljice, poročene s trgovci, posestniki, odvnetiki itd. polno draginsko doklado, one pa, ki so poročene z učitelji in drugimi državnimi uradniki, pa polovično. Pravično in edino umestno bi bilo, da bi se pri oddaji službenih mest oziiralo v prvi vrsti na službena leta in na kvalifikacijo, ki naj pa ne obsega samo številčne ocene o šolskem delu, temveč naj se oziira tudi na sposobnost za javno delo vobče. Šele v tretji vrsti naj bodo merodajne družinske razmere; vendar pa naj se tu ne oziira samo na zakonske pare (često brez otrok), temveč naj se v isti meri upoštevajo tudi družinske razmere neporočene učiteljice, ki mora večkrat podpirati starše, brate, sestre in jim omogoči eksistenco le, če more z njimi živeti v skupnem gospodinjstvu. V interesu stanu in šole je, da odpade protekcija in privilegiji kakršnekoli vrste. — Društvo učiteljic.

VSEM UČITELJSKIM DRUŠTVOM POV. UJU — LJUBLJANA.

Vsemu članstvu naše celokupne organizacije je znano, da je nameravala naša centrala v Beogradu zvišati članarino za posamezne člane od 10 na 15 Din letno. Tej nameri so se vsa poverjeništvaja protivila in smo namesto zvišanja članarine, ki bi postala tako fiksna vsaj za nekaj let, napravili kompromis na ta način, da prispevajo vsa poverjeništvaja enkrat za vselej in to zadnjikrat za Dački dom v Beogradu à 5 Din od vsakega člana po staležu lanskega poslovnega leta. — Ker so ostala poverjeništvaja dano obljubo že davno izpolnila, apeliramo ponovno na vse naše članstvo predvsem na društva, da plačajo, odnosno pobere à 5 Din od vsakega lanskega člana in skupni znesek nakažejo glavni blagajni UJU, pov. Ljubljana pod značko «B» najkasneje do sredi marca t. l. blagajnik.

Uprava UJU, pov. Ljubljana.

— »Kralja na Betajnovi« bo hotel videti vsak učitelj in vsaka učiteljica, ki se zanima za delo učiteljskega naraščaja. Uprizoritev bo v ponedeljek 16. t. m. ob 20. uri v dram-skem gledališču. Nastopijo člani »Kluba učiteljskih naraščajnikov na državnem moškem učiteljskem« in gojenke ženskega učiteljskega »Kluba«. Vstopnice za dovoljenje ravnateljstva. Vstopnice lahko naročite z dopisnico pri »Klubu učiteljskih naraščajnikov« v Ljubljani, Državno moško učiteljske. Napovedana akademija bo pozneje. Čas in kraj pravočasno objavimo.

— Dar Učiteljske tiskarne Učiteljskemu domu. Učiteljska tiskarna v Ljubljani je izročila 3150 Din kot prispevek od prodanih zvezkov v korist Učiteljskemu domu v Ljubljani leta 1930. Iskrena hvala! Učiteljstvu pa: »Svoji k svojim!« — Josip Kobal, blagajnik.

— Predavanja učiteljev v radiu. Tovariš Pero Horn iz Nevelj je imel ob četrtkovih večerih do sedaj že ca. 30 predavanj o

Z željo, naj te obdaja večna solnčna pomlad, se poslavljam od tebe. Poslavljam se v imenu učiteljskega društva, katerega častni član si bil, v imenu šole, na kateri si 30 let plodonosno deloval, v imenu Čitalnice, Posojilnice in Gasilnega društva ter v imenu vseh tvojih prijateljev in tovarišev. Odšel si od nas, a spomin na te nam bo ostal v srcih, dokler se ne vidimo nad zvezdami. Spavaj sladko dragi tovariš na prostoru, katerega si si sam izbral za svoje zadnje bivališče v svobodni slovenski zemlji, katero si ljubil tako zelo. V slovo ti kličem besede pesnikov: »Zvonovi, zvonite, domov ga spremite! Gre z dela in truda Adamov sin.«

Pevski zbor je zapel »Blagor mu«, gasilska godba je zasvirala zadnjo žalostinko, gasilski prapor se je sklonil nad krsto in zemlja je sprejela v svoje varstvo, kar je njegova.

Pokojnik je bil rojen leta 1857. na Ptujski gori. Obiskoval je gimnazijo v Ptuj, na kar se je posvetil učiteljskemu poklicu. Leta 1879. je maturiral na mariborskem učiteljskem šču. Služboval je v Čadramljah pod zelenim Pohorjem, v Ljutomeru, v Slovenski Bistrici in od leta 1890. do svoje upokojitve leta 1919. pri Sv. Trojici v Slovenskih goricah.

Učitelju veteranu, marljivemu narodnemu delavcu in ljubeznivemu tovarišu bodi ohranjen blag spomin!

G...ž.

Narodna šola

T. G. Masaryka.

V romantični Tuhinjski dolini severovzhodno pod Menino planino leži hribovska vas Zgornji Tuhinj, znana po izvozu lesa. In v tej prijazni vasi stoji hram, ki je posvečen velikemu prijatelju zatiranih slovanskih narodov in iskrenemu prijatelju naše širne

so pričakovali goste šolska mladina, celokupni učiteljski zbor, domači fantje in dekleta v narodnih nošah, člani gasilnega društva v kroju na čelu jim njih požrtvovalni načelnik J. Kadunc, člani občinskega odbora in člani krajnega šolskega odbora z veliko množico ljudstva. Po kratkem nagovoru in po izročitvi krasnih šopkov po gdč. Brandstetterjevi gospe konzulovi in atašejevi, se je ljudstvo podalo v šolsko dvorano, katera je bila jako okusno opremljena, zlasti odkar se šola ponaša s svojim lepim gledališkim odrom, ki ga je pred kratkim napravil s pomočjo domačih fantov gospod šolski upravitelj.

Poleg slike našega milega vladarja Njegovega Veličanstva kralja Aleksandra I. je visela slika prezidenta češkoslovske republike gospoda T. G. Masaryka, katero je podaril šoli konzulat češkoslovske republike v Ljubljani.

Ko se je ljudstvo pomirilo in zavzelo svoje prostore, so vstopili visoki predstavniki ki so bili po ljudstvu pozdravljeni z veselimi vzkliki »Živeli«.

Ko se je aplavz pomiril so zapeli učenci jugoslovensko narodno himno pod vodstvom g. učitelja Accetta; nakar je vstopil na oder domačin gospod šolski upravitelj Stane Svete in pozdravil došle visoke predstavnike tu in izomskih oblasti.

Po pozdravnem govoru je v vznešenih besedah orisal pomen tako svečanega slavlja in zasluge gospoda prezidenta T. G. Masaryka. Po neprestano trajajočih ovacijah T. G. Masaryku je prečital vdanostno brzojavko naslovljeno na Nj. Vel. kralja Aleksandra I. in pozdravni brzojavki naslovljeni na prezidenta T. G. Masaryka in na prosvetnega ministra B. Maksimovića. — Ljudstvo je sprejelo vsebino brzojavk z velikim navdušenjem in z vzkliki.

Nato so pozdravili visoke predstavnike: župan občine Zgornji Tuhinj A. Burkelj, zastopnik krajnega šolskega odbora A. Berlic, načelnik gasilnega društva J. Kadunc, zastopnik PRK, v imenu učencev učenka tukajšnje šole.

Po končanih pozdravnih nagovorih je vstopil na oder gospod konzul ing. Ševčík, ki je v lepi slovenščini opisal delovanje T. G. Masaryka za svobodo slovanskih narodov izpod avstro-ogrskega jarma. Nato so učenci zapeli »Kje dom je moj«.

Za tem je govoril gospod sreski načelnik dr. Ogrin, ki je jako lepo popisal predsednika Masaryka, kot moža jeklene volje in kremenitega značaja.

Za njim so se govorili g. oblastni šolski nadzornik F. Lužar, g. sreski šolski nadzornik Gustav Lukežič in predsednik županske zveze gospod Novak Nandje.

Vsi govorniki so bili nadvse toplo akklamirani ter vzkliki kar niso hoteli potihniti. Na koncu so zopet učenci zapeli jugoslovensko narodno himno, nakar je bila svečanost končana.

Po končani svečanosti se je ljudstvo mirno razšlo, poziviljeno z idejami bratstva in ljubezni do nam sorodnega in naklonjenega naroda češkoslovskega predvsem pa njenega prezasluznega predsednika T. G. Masaryka.

Odlični predstavniki pa so se podali k banketu pri katerem se je izreklo več napitnic kakor našemu ljubljenskem vladarju Aleksandru, predsedniku Masaryku in jugoslovenskemu in češkoslovskega narodu. Značilno pri proslavi pa je bilo, da se je taiste udeležil tudi dr. Aleš Peršin, advokat iz Ljubljane, učenec T. G. Masaryka, kar je svečanost še posebno povzdignilo.

Zgornji Tuhinj, 2. februarja 1931.

Accetto Z.

Ali naročaš šolske potrebščine potom UČITELJSKE GOSPODARSKE POSLOVALNICE?